

תאריך: א' תמוז, תשע"ה 18/06/15

סומן: כ-01-12563

לכבוד

פרופ' דיוויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הרשות להגבלים עסקיים

נכבדי שלום רב,

הנדון: בקשה להפעלת סמכות הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין

מונופול והסדרים כובלים במשק הגז הטבעי

סימוכין: כתב הטענות כנגד הצו המוסכם עם חברות הגז מיום 27.5.2014; מסמך הבהרות לאחר עיון בתגובת חברות הגז בעניין הצו המוסכם מיום 20.11.2014; מכתבנו מיום 23.12.2014; מכתבנו מיום 27.1.2015; מכתבנו מיום 17.2.2015; מכתבנו מיום 24.2.2015; מכתבנו מיום 10.5.2015; מכתבנו מיום 20.5.2015; מכתבנו מיום 25.5.2015; מכתבנו מיום 4.6.2015.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), הרינו לפנות אליך כדלקמן, בבקשה כי תפעיל לאלתר את סמכויותיך כממונה על ההגבלים העסקיים בעניין יצירתו שלא כדין, קיומו ופעולתו של הסדר כובל במשק הגז הטבעי המשלב בהסדר כובל בלתי חוקי את נובל אנרג'י מדיטרניאן לימיטד, דלק קידוחים, אבנר חיפושי נפט ורציו (להלן – "מונופול הגז"), תוך הסדרת פעולת חברות הגז כמונופולין:

לקראת פגישתנו המתוכננת ביום ראשון הקרוב ולאור התפתחויות מן העת האחרונה, ברצוננו לפרוש את עמדת התנועה באשר לפעולות המיידיות המתחייבות שעל הממונה לנקוט, לדעתנו, בנוגע למשק הגז הטבעי – כולן סמכויות חוקיות ובלעדיות הנתונות לממונה מכח חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן – "החוק"). כידוע, חברות הגז פועלות כמונופול מוכרז מזה מספר שנים, בתנאי חוסר תחרות מוחלט ותוך ניצול מעמדן לרעה, ופוגעות באופן חמור במבנה השוק ובציבור ותוך ניצול המונופולין הלא חוקי שבידן כדי להימנע מפיתוח שדות הגז הטבעי נוספים על תמר, תוך החזקת הפיתוח כבן ערובה בידן ותוך עשיית הסדר כובל בניגוד לחוק. לשיטתנו, בנסיבות אלו, מחובתו של הממונה להפעיל את הסמכויות שהוקנו לו בחוק – לקבוע באופן מידי כי נעשה הסדר כובל, ליתן למונופול הגז הוראות אשר יפסיקו את הפגיעה הקשה בתחרות ובאינטרס הציבורי, וכן לפנות לבית הדין להגבלים עסקיים כדי שיפעיל את סמכויותיו על פי החוק. איננו רואים כל הצדקה להמשיך ולהשהות את הפעלת סמכויות אלה כאשר הנושא נמצא על השולחן כבר משנת 2011 ואילך.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

1. כידוע, משק הגז בישראל נשלט כולו על ידי השותפויות מקבוצת דלק ונובל אנרג'י (להלן: "חברות הגז"). שליטה זו מתבטאת בהחזקת רוב הזכויות לפיתוח ושיווק תכולת מאגרי "תמר" ו"לויתן" שהם החלק המכריע של עתודות הגז שהתגלו עד היום בתת קרקע הים בסמוך לחופי ישראל. חרף זאת המדינה לא פעלה ואינה פועלת לנקיטה בפעולות הנדרשות להסדרת משק הגז והיא מגינה על חברות הגז תוך קיפוח האינטרס הציבורי ופגיעה בציבור בישראל. התמהמהות זו הובילה להמשך קיומו של המונופול ולביסוסו בשנים האחרונות ואף להימנעות מפיתוח מאגר לויתן.
2. עוד ביום 19.2.2007 קיבלה השותפות רציו חיפושי נפט (1992) שותפות מוגבלת, היתר מוקדם על שטח הידוע כ- "רציו-ים". לקראת סוף שנת 2007, החלו השותפות הקיימות במאגר 'תמר' – 'אבנר חיפושי נפט', 'דלק קידוחים' ו'נובל אנרג'י' במגעים לרכישת חלקים מסוימים מאחזקותיה של רציו ברישיון.
3. ביום 11.9.2007, רכשו השותפויות דלק ואבנר 70% מהזכויות בהיתר מוקדם זה, וביום 23.1.2008 הועברו לחברת נובל אנרג'י 35% מהזכויות במאגר. החל משנת 2009, החלו כל השותפות לפעול יחד לחיפוש גז טבעי בשטח.
4. ביום 15.12.2008 העניק הממונה על ענייני הנפט לחברות דלק, נובל, אבנר ורציו 5 רישיונות חיפוש בשטח ההיתר המוקדם (רישיונות 'רחלי' ו'עמית', בעקבותיהם התגלה מאגר לויתן; רישיון 'ערן' בעקבותיו התגלה מאגר תמר SW, ורישיונות 'חנה' ו'דוד').
5. בניגוד למקרים שקדמו למקרה זה, לא פנו השותפויות דלק, אבנר, חברת נובל ורציו בבקשה כדין לקבלת פטור מהסדר כובל כנדרש, למרות שהיו מודעות היטב לעובדה שהן מחויבות לעשות כן – או לבקש אישור מבית הדין להגבלים עסקיים להסדר הכובל שעשו. הסדר כובל העולה כדי עוולה אזרחית והעלול אף להקים חובות בפלילים. רכישת הזכויות ברישיונות 'רציו-ים' התבצעה קרוב לשנה וחצי לאחר שנתקבל פטור מהסדר כובל במאגר תמר, על ההתניות הברורות המצוינות בו. יש להדגיש שמדובר **בשני אירועים נפרדים**, אשר לא נתקבל אישור הרשות אף לא לאחד מהם: הראשון הוא רכישת הזכויות מרציו על ידי קבוצת דלק, ואילו השני הוא כניסתה של נובל למאגר והצטרפותה להסדר הכובל.
6. רק לאחר שנתיים תמימות של עבודה משותפת במאגר 'לויתן', ולאחר כניסתך לתפקיד – פרסמה הרשות הודעה (ביום 06.09.2011) כי היא שוקלת לקבוע כי השותפות 'נובל אנרג'י, 'דלק', 'אבנר' ו'רציו', הן צדדים להסדר כובל בשל חבירתן יחד ברכישת הזכויות במאגר לויתן. בהחלטתה היא אף ציינה כי כניסתן של 'דלק', 'אבנר' ו'נובל אנרג'י למאגר זה, בשעה שהן מחזיקות בנכסי נפט אחרים, מהווה, לכאורה, הסדר כובל והפרה של חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן: "החוק").

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

7. עם זאת, גם לאחר פרסום החזעה זו, לא נקטה הרשות בצעדים אופרטיביים לסיום ההסדר הכובל לאלתר, להשעייתו ואף נמנעה מעצם פרסום הקביעה כי מדובר בהסדר כובל.
8. בהמשך, ביום 27.03.2014, פרסם הממונה טיוטת צו מוסכם להסדרת סוגיית ההסדר הכובל במאגר לווייתן. ההסדר התיר לשותפויות להותיר בידן את זכויות הנפט, בתמורה להסכמתן לפעול בתוך פרק זמן נתון למכור לצד שלישי את זכויות החיפוש שברשותן למאגרי 'כריש' ו'תנין' ותנאים נוספים שפורטו בטיטת הצו המוסכם.
9. מהתיאור הנ"ל, עולה כי 'אבנר', 'דלק קידוחים', 'רציו' ו'נובל אנרג'י פעלו משך שנים ארוכות כאשר הן צד להסדר כובל, בניגוד לדיני ההגבלים העסקיים.
10. ביום 23.12.2014 פרסמה הרשות להגבלים העסקיים הודעה, שלפיה היא חוזרת בה מן הצו המוסכם, ושוקלת מחדש את האפשרות לקבוע כי כניסת חברת דלק ונובל אנרג'י ל"לווייתן" הינה בגדר הסדר כובל שלא קיבל את אישור בית הדין. זאת, בעקבות התנגדויות סדורות, מנומקות ומפורטות (שכללו חוות דעת מומחים) לטיטת הצו שהוגשו על ידינו ועל ידי גורמים נוספים.
11. מאז, מתנהל בחצי השנה האחרונה הליך ממושך של משא ומתן בין הממשלה (באמצעות "צוות קנדל", שקימו מוכחש) לבין שותפויות הגז ונובל, המהווה לשיטתנו נטילת סמכויות אסורה ולמצער עקיפת סמכויות הממונה, בניגוד לדין.
12. לאורך כל תקופה זו, חברות הגז ממשיכות לפעול כהסדר כובל מחוץ למסגרת החוקית במאגר לווייתן, ותוך גביית מחירים בלתי הוגנים (מופרזים) מהצרכן עבור הגז הטבעי במאגר תמר תוך ניצול מעמדן כמונופולין. בכך, נפגעים אנושות התחרות במשק הגז הטבעי והאינטרס הציבורי.
13. לשיטתנו, משעה שנוכח הממונה כי השותפות במאגר לווייתן הן צדדים ל הסדר כובל – עליו להפעיל את הסמכות הבלעדית שהוקנתה לו בסעיף 43(א)(1) לחוק, ולקבוע כי מדובר בהסדר כובל וזאת ללא דיחוי.
14. נזכיר כי שותפויות הגז (דלק קידוחים, אבנר ורציו) ונובל לא פנו אל הממונה, בבקשה לקבל אישור מראש מבית הדין להגבלים עסקיים מהסדר כובל, בהתאם להוראת סעיף 4 לחוק. בכך, הן בחרו במודע להתנהל מלכתחילה באופן בלתי חוקי, במשך פרק זמן נכבד.
15. סעיף 4 לחוק קובע כי "לא יהיה אדם צד להסדר כובל, כולו או מקצתו, אלא אם כן קיבל מאת בית הדין אישור לפי סעיף 9 או היתר זמני לפי סעיף 13 או פטור לפי סעיף 14". כידוע,

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

חברות הגז, הפועלות גם כמונופול וגם תחת הסדר כובל, לא הגישו בקשה ולא קיבלו היתר כאמור.

16. בהקשר זה חשוב להטעים כי הליכי משא ומתן עם הרשות להגבלים עסקיים, או עם גורמי ממשלה שונים אינם פוטרים את הצדדים להסדר הכובל מן החובה לקבל היתר זמני או קבוע על מנת להמשיך לפעול במתכונתם הנוכחית. זאת בפרט כאשר מדובר בהסדר כובל הנלווה למונופול קיים והסולל הדרך ליצירת מונופולין השולט בכל עתודות הגז של הציבור בישראל – המהווה את הרעה המוחלטת (Ultimate Evil) אותם נועד למנוע חוק ההגבלים העסקיים.

17. בנוסף, במצב הדברים הנוכחי על הממונה להפעיל את סמכותו מכוח סעיף 30 ו-44 לחוק ולהורות על נקיטת פעולות להסדרת פעולת המונופול ולהפרדתו, וכן להטלת פיקוח על מחירי הגז הטבעי (קביעת מחיר מרבי). זאת, לאור הפגיעה הקשה והמתמשכת בתחרות במשק הגז ובאינטרס הציבורי.

18. כמו כן, אנו קוראים לממונה לחדול מלהאריך את מכתבי אי-האכיפה שניתנו לחברות הגז בגין הסכמי אספקת גז טבעי ממאגר תמר לבתי זיקוק לנפט בע"מ, יצרני חשמל פרטיים, לקוחות תעשייתיים וחברות לשיווק של גז טבעי.¹ לא ברור מהו מקור הסמכות להוצאת מכתבים אלו (השווה להוראת סעיף 4 לחוק), אך מכל מקום ברי כי במצב הדברים הנוכחי, אין כל הצדקה להוסיף ולהודיע על הארכת "אי-האכיפה", ופעולה כאמור לוקה גם בחוסר סבירות קיצונית. משכך, נבקש מהממונה להודיע ללא דיחוי לחברות הגז על כוונתו שלא להאריך את תקופת "אי-האכיפה", כך שביום 30.6.2015 תחדל הוראת "אי-האכיפה" מלהתקיים.

19. לבסוף, מבקשת התנועה כי הממונה יפרסם – למצער – קביעה או עמדה כתובה וסדורה בדבר עמדתו המלאה בסוגיית המונופול במשק הגז, ובכלל זאת בנוגע לפעולתן של חברות הגז כמונופולין תוך עשיית הסדר כובל, ולפגיעה בתחרות הגלומה במתווים שקודמו על ידי הצוות הממשלתי. זאת, למשל, מכוח סמכותו לפרסם חוות דעת מקדמית בהתאם להוראת סעיף 43 לחוק.

20. אנו סבורים כי לציבור הזכות לדעת מהי עמדתו המקצועית, הסדורה והמנומקת של הגורם המוסמך המקצועי על פי דין – הוא הממונה על ההגבלים העסקיים – בסוגיה מהותית זו. זאת, חלף הסתמכות על ראיון והודעות חלקיות שפורסמו בתקשורת. בפרט ישנה חשיבות כי חוות הדעת האמורה תפורסם בהקדם, לפני השימוע הציבורי העתיד להיערך במידה ויושג

¹ כך לפי הדוח הכספי של קבוצת דלק ליום 31.3.2015 (<http://mayafiles.tase.co.il/RPdf/968001-> 969000/P968728-00.pdf).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

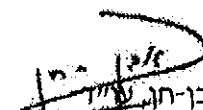
The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

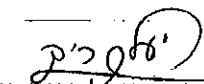

הסכם בין הממשלה לחברות הגז – על מנת שתעמוד לנגד עיניהם של מקבלי ההחלטות והציבור בכללותו.

21. נוכח כל האמור, קוראת התנועה לממונה להפעיל את סמכויותיו שבדין – לקבוע כי השותפות במאגר לווייתן עשו הסדר כובל; ליתן הוראות להסדרת פעולת מונופול הגז; ולפנות לבית הדין להגבלים עסקיים לבחינת האפשרות להורות על מכירת נכס או על הפרדת המונופולין. בנסיבות העניין, במציאות של הפרת חוק בוטה, מתמשכת ופגיעה חמורה בתחרות במשק הגז, בציבור ובאינטרס הציבורי – חלה על הממונה חובה להפעיל את הסמכויות שהוקנו לו בחוק. לצד האמור, קוראת התנועה לממונה לפרסם, לכל הפחות, חוות דעת מקדמית, על מנת שתעמוד בפני הציבור כולו, כמו גם בפני מקבלי ההחלטות, עמדה מקצועית סדורה ומנומקת בסוגיה מהותית זו.

בכבוד רב,

נילי אבן-חן ע"ד
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

יעל קריב-טייטלבוים, עו"ד
ליטיגציה כלכלית

Date/Time: 18. Jun. 2015 18:06

File No. Mode	Destination	Pg (s)	Result	Page Not Sent
7337 Memory TX	5458555	P. 5	OK	

Reason for error

E. 1) Hang up or line fail	E. 2) Busy
E. 3) No answer	E. 4) No facsimile connection
E. 5) Exceeded max. E-mail size	

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel

02-5458500
 שם המקבל: אילנה
 תפקיד המקבל: מנהל
 משרד/רשות: הרשות לביטוח
 שעה: 18:30
 תאריך: 18/6/15
 שם מבצע אישור: אילנה

תאריך: אימוץ, תשע"ה 18/06/15
 סטטוס: כ-01-12563

לבוד
 פרוץ דיוני גילת
 המסמך על ההגבלים העסקיים
 חרשות להגבלים עסקיים

כבודי שלום רב,

הודון: בקשה להפעלת סמכות הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין מונופול ומסדרים כובלים במשק הגז הטבעי

סימולן: כיום האגודה הגז הטבעי עם המדינה על מיום 27.5.2014, מסמך הסדרת יאחור עסקי מוגבלת חדרו
 וזו בשני יום ומסמך מיום 20.11.2014, מסמך מיום 23.12.2014, מסמך מיום 27.1.2015, מסמך מיום
 17.1.2015, מסמך מיום 24.2.2015, מסמך מיום 10.5.2015, מסמך מיום 28.5.2015, מסמך מיום 23.5.2015, מסמך
 מיום 4.6.2015

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), הרינו לפנות אליך בדילקאן,
 בבקשה כי תפעיל אלינו את סמכויותך כמבונה על ההגבלים העסקיים בעניין מסמך שאלא כדן,
 קיומו ומשלוחו של מסדר כובל בעסקי הגז הטבעי המסלוב בחסדר כובל בלתי חוקי ונבל ארגוני
 מניסיוןך לשיטור, ולק קידוחים, אגבר תימשי גם רוצנו (להלן: "מונופול הגז"), תוך הסדרת
 פעולת המסדר הגז כמונופולין.

לקראת גנישתו המוכתרת בינו ראשון הקרוב האגוד והמסמכים מן המסמך והאגודה, ברצוננו
 לפרוש את עמדת התנועה באשר לפעולת המידיות הממונות של הממונה לבקום, לעיתנו,
 בנוגע למשק הגז הטבעי - כוכן סמכויות חוקיות הכלכליות המוגבלות לממונה מצד חשן ההגבלים
 העסקיים, שהמגוייח - 1988 (להלן - "חוקיק"), כידוע, הגבות הגז מועלות באמונאל מוכרז מנת
 מספר שנים, המגא חסדר המרות מוחלט וזוכן גיזול בעמדתן לזעה, המגוננת באופן חמור במבנת
 תשמן ובביבור ותוך גיזול הממונולין חלל חקיק שבידן כדי להימנע מפיחות שדות הגז הטבעי
 נטמנים על תמר, תוך החזקת המיחות כבן ערובה בידן ותוך עשיית מסדר כובל בגיזול לחוק.
 לעיסתנו, במסגרת זאת, ממונת של הממונה להפעיל את הסמכויות שתוקנו לו ברוע - לקבוע
 באופן מוייח כי נעשה מסדר כובל, ליתן לממונול הגז הנ"אוח אשר יפסיקו את המגוייח חקיקה
 במחורת באמונאל הציבורי, וכן לפנות לבית הדין להגבלים עסקיים כדי שיפעיל את סמכויותיו
 על פי החוק. איננו ואינם כל החזקה לתמושיך ולהשיחת את המעלת סמכויות אלה באשר המגוייח
 ומצא על השולחן כבן חלל משנת 2011 הגילך.

חרי 208 דיוטמל 2899 * מין לפחותים ח.ד. טמא חרשלים 9193 * סול 02-5000073 * סול 02-5000076 * סול 02-5000075 * סול 02-5000076
 208 Jerb St., Jerusalem * Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel.: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
 E-mail: economic@mqg.gov.il * Web Site: mqg.gov.il